

Correctievoorschrift HAVO

2010

tijdvak 2

management & organisatie

tevens oud programma

management & organisatie

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Inzenden scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o.

Voorts heeft de CEVO op grond van artikel 39 van dit Besluit de *Regeling beoordeling centraal examen* vastgesteld (CEVO-09.0313, 31 maart 2009, zie www.examenblad.nl).

Deze regeling blijft ook na het aantreden van het College voor Examens van kracht.

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de gecommitteerde toekomen.
- 3 De gecommitteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Examens.

De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.

- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examinerator en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke gecommiteerde aanwijzen. De beoordeling van de derde gecommiteerde komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de *Regeling beoordeling centraal examen* van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;
 - 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;

- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal punten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
 - 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
 - 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
 - 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
 - 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
 - 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

NB Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen kunnen maximaal 65 scorepunten worden behaald.

Voor dit examen is de volgende vakspecifieke regel vastgesteld:

Voor rekenfouten worden geen punten afgetrokken.

Wanneer echter de kandidaat bij een berekening kennelijk verzuimd heeft door schatting controle op het antwoord uit te oefenen, wordt voor deze fouten één punt afgetrokken tot een maximum van twee punten per opgave.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 1

1 maximumscore 2

$$2.500.000 + 750.000 + 1.300.000 = \text{€ } 4.550.000,-$$

2 maximumscore 2

$$275.000 \times 0,2 + (1.300.000 - 275.000) \times 0,255 = \text{€ } 316.375,-$$

3 maximumscore 1

$$\text{beschikbaar dividend } 1.300.000 - 316.375 - 383.625 = \text{€ } 600.000,-$$

4 maximumscore 2

• aantal geplaatste aandelen $\frac{2.500.000}{5} = 500.000$ 1

• hij ontvangt $\frac{100}{500.000} \times 600.000 \times 0,85 = \text{€ } 102,-$ 1

Opgave 2

5 maximumscore 1

$$76.424 - 76.641 = \text{€ } 217,- \text{ negatief}$$

6 maximumscore 2

Volgens Artikel 1.2 bezit SDSO volledige rechtsbevoegdheid, dus zijn de bestuursleden niet hoofdelijk aansprakelijk.

7 maximumscore 1

$$13.500 \times 1,03^9 = \text{€ } 17.614,-$$

8 maximumscore 2

De jaarlijkse aflossing van de lening is $900.000 - 875.000 = 25.000$.

Totaal is er afgelost $1.000.000 - 875.000 = 125.000$.

De nieuwbouw is dus 5 jaar in gebruik.

9 maximumscore 1

$$60.000 - 5 \times 5.000 = \text{€ } 35.000,-$$

10 maximumscore 2

$$0,03 \times 875.000 + \frac{6}{12} \times 0,04 \times 15.000 = \text{€ } 26.550,-$$

11 maximumscore 4

(alle getallen in euro's)

Vaste activa per 30-06-2008	1.445.600
Vaste activa per 30-06-2009	<u>1.384.256</u>
Saldo	61.344
Verkopen vaste activa	4.458
Investeringen vaste activa	<u>0</u>
Totaal afschrijvingen	56.886
Afschrijving exclusief nieuwbouw	<u>12.348</u>
Afschrijving nieuwbouw	44.538

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

12 maximumscore 2

Verwacht saldo van de baten en lasten van de nieuwbouw voor het boekjaar 2009-2010 (alle getallen in euro's)

Baten		Lasten	
Huur (vraag 7)	17.614	Interestlasten (vraag 10)	26.550
Bijdrage hoofdsponsor (vraag 9)	35.000	Afschrijving (vraag 11) ¹⁾	44.538
Negatief saldo	<u>25.874</u>	Diverse lasten (informatiebron 4)	<u>7.400</u>
	<u>78.488</u>		<u>78.488</u>

noot 1 Omdat de afschrijvingen jaarlijks gelijk zijn, zijn deze dus gelijk aan die in het boekjaar 2008-2009.

13 maximumscore 2

De noodzakelijke contributieverhoging moet minimaal

$$\frac{25.874 - 432}{174.720} \times 100\% = 14,6\% \text{ zijn.}$$

Opmerking

Geen rekening houden met eventueel 'verkeerd' afronden.

14 maximumscore 3

- Aanwezig zijn 800 van de 1000 leden. Dat is 80% en groter dan het benodigde twee derde deel 1
- Van de 750 geldige stemmen zijn er 380 (750 – 370) voor en dat is meer dan de vereiste helft 1
- Het voorstel van het bestuur zal aangenomen worden 1

Opgave 3

15 **maximumscore 1**

$$\frac{4,81}{16,81} \times 100\% = 28,61\%$$

16 **maximumscore 2**

$$50.000 \times 4,81 - 162.000 - 26.000 = \text{€ } 52.500,-$$

17 **maximumscore 2**

$$56.000 \times \frac{19,04}{1,19} - 30.000 - 187.000 - 56.000 \times 11 = \text{€ } 63.000,-$$

18 **maximumscore 2**

- De inkoopprijs is lager dan verwacht.
- De afzet is hoger dan verwacht.

Opgave 4

19 **maximumscore 1**

naamloze vennootschap

20 **maximumscore 2**

Voorbeelden van een goed antwoord zijn:

- Aandeleninkoop betekent direct meer vraag naar aandelen waardoor de koers stijgt (bij gelijk aanbod);
- Door aandeleninkoop wordt de winst verdeeld over minder geplaatste aandelen. Hierdoor zal bij een gelijkblijvend winstbedrag de winst per aandeel stijgen. Er zal om die reden meer vraag naar aandelen ontstaan.

21 **maximumscore 2**

Door inkoop van aandelen neemt het eigen vermogen af terwijl het vreemd vermogen gelijk blijft. Hierdoor verslechtert de verhouding ev/vv en dus de solvabiliteit.

22 **maximumscore 2**

Het dividend wordt uitgekeerd over het geplaatste aandelenvermogen. Aangezien het geplaatste aandelenvermogen door de aandelenterugkoop daalt, daalt ook de dividenuitkering in euro's.

Opgave 5

23 maximumscore 2

De handelsnaam bestaat niet alleen uit losse letters, dus is onderscheidend genoeg.

- De handelsnaam is niet misleidend, want hij geeft een goed beeld van de werkzaamheden van het bedrijf.

24 maximumscore 1

Eén van de volgende antwoorden:

Uit de openingsbalans blijkt dat Peter voor minder dan € 2.100,- zal gaan investeren.

Het investeringsbedrag per bedrijfsmiddel is niet altijd groter dan € 450,-

25 maximumscore 5

(alle getallen in euro's)

Af te dragen omzetbelasting	1.900,00
Te vorderen omzetbelasting	<u>456,00</u>
Te verrekenen omzetbelasting	1.444,00
Bedrag van de vermindering	1.097,50

Berekeningen:

- Af te dragen omzetbelasting = $0,19 \times 10.000 = 1.900$ 1
- Te vorderen omzetbelasting =
 $304 + 38 + \frac{19}{119} \times 714 = 456$ 2
- Bedrag van de vermindering = $2,5 \times (1.883,00 - 1.444,00) = 1.097,50$ 2

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

26 **maximumscore 3**

Verwachte resultatenrekening voor 2010 (alle getallen in euro's)

Kosten		Opbrengsten	
Afschrijvingen meubilair en audioapparatuur	75,00	Omzet	10.000,00
Afschrijving oude laptop, printer en router	150,00		
Afschrijving nieuwe laptop	100,00		
Diverse kosten	200,00		
Winstsaldo	<u>9.475,00</u>		
	<u>10.000,00</u>		<u>10.000,00</u>

Berekeningen:

- Afschrijving nieuwe laptop = $\frac{6}{12} \times \frac{1}{3} \times \frac{714}{1,19} = \text{€ } 100,-$ 1
- Overige bedragen 2

27 **maximumscore 2**

(alle getallen in euro's)

Bedrag van de vermindering	1.097,50
Winstsaldo 2010	<u>9.475,00</u>
Bedrag waarover inkomstenbelasting moet worden betaald	10.572,50
Te betalen inkomstenbelasting	<u>4.017,55</u>
Overgehouden na aftrek van inkomstenbelasting in 2010	6.554,95

28 **maximumscore 2**

Per gewerkt uur houdt hij na aftrek van de inkomstenbelasting

$$\frac{6.554,95}{49 \times 8} = \text{€ } 16,72 \text{ over.}$$

Dat is meer dan de vereiste € 15,- dus Peter zal starten met zijn eigen bedrijf.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 6

- 29 **maximumscore 2**
aandelenemissie boven pari
– herwaardering activa
- 30 **maximumscore 2**
- Het gemiddeld eigen vermogen: $2.500 + 700 + \frac{800}{2} = 3.600$ 1
 - De rev: $\frac{800}{3600} \times 100\% = 22,2\%$ 1
- 31 **maximumscore 2**
- $$\frac{525.000 \times 0,06 \times 4}{12} = \text{€ } 10.500,-$$
- $$\frac{450.000 \times 0,06 \times 8}{12} = \text{€ } 18.000,-$$
- Totaal € 28.500,-
- 32 **maximumscore 3**
- De gemiddelde 6,0% Onderhandse lening:
 $525.000 \times \frac{4}{12} + 450.000 \times \frac{8}{12} = \text{€ } 475.000,-$ 1
 - Het gemiddeld totaal vermogen:
 $475.000 + 270.000 + 350.000 + 130.000 + 3.600.000 = \text{€ } 4.825.000,-$ 1
 - $\frac{800.000 + 40.000 + 28.500}{4.825.000} \times 100\% = 18\%$ 1

5 Inzenden scores

Verwerk de scores van alle kandidaten per school in het programma WOLF.
Zend de gegevens uiterlijk op 25 juni naar Cito.

6 Bronvermeldingen

informatiebron 7 Belastingdienst (aangepast)